

Co by měl budoucí školák umět

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Nabízíme základní informace toho, co by mělo Vaše dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

- 1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být plně samostatné v sebeobsluze**
Dítě hází a chytá míč, udrží rovnováhu, běhá, skáče, svlékne se, oblékne i obuje, zaváže si boty na tkaničky, je samostatné při jídle, používá příbor, umí se vysmrkat, umýt si ruce, použije toaletní papír, zvládá drobný úklid a postará se o své věci.
- 2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování**
Dítě zvládá odloučení od rodičů, vystupuje samostatně a umí vyjádřit souhlas i nesouhlas, nemá výrazné výkyvy nálad, ovládá se, reaguje přiměřeně na úspěchy i neúspěchy, dodržuje domluvená pravidla.
- 3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti**
Budoucí školák vyslovuje správně hlásky (sykavky, r, ř), mluví ve větách a obvykle gramaticky správně, rozumí většině slov a má přiměřenou slovní zásobu, zkouší napsat hůlkovým písmem své jméno, používá neverbální komunikaci.
- 4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci**
Dítě pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí stránky v knize, zachází i s drobnými předměty (korálky), drží správně tužku (dvěma prsty, třetí je podložený, zápěstí uvolněné), umí obkreslovat, pečlivě vybarvovat, v kresbě se soustředí na detaily, umí napodobit základní tvary psacího písma, rozlišuje pravou a levou stranu i ruku (může chybovat), je zřejmé, jestli je pravák nebo levák.
- 5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy**
Předškolák najde rozdíly na dvou obrázcích, odliší jednoduché symboly (písmena, číslice, dopravní značky), složí obrázek z několika částí, rozpozná hlásky ve slově, postřehne změny v okolí a na obrázku.
- 6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech**
Dítě vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků do pěti až deseti, počítá na prstech, rozpozná geometrické tvary, třídí předměty podle barvy, tvaru či velikosti, komentuje, co dělá, řeší jednoduché úlohy, rozumí pojům, jako je před, za, mezi, nad, pod, dole, nahoře, uvnitř, dřív, včera, dnes, zítra, dlouhý, krátký, malý, velký...
- 7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit**
Budoucí prvňák se soustředí 10-15 minut, a to i na činnosti, které nejsou tak zajímavé, pamatuje si, co prožil, a vybaví si to, umí říkadla, básničky, písničky, zadanému úkolu se věnuje a pracuje samostatně.
- 8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině**
Dítě pozdraví, poprosí, poděkuje, omluví se, navazuje kontakt s dětmi i dospělými, vyhledává partnera pro hru, chová se přátelsky, bere ohled na druhé, umí se dohodnout.
- 9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost**

Předškolák dokáže sledovat se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení, zaujme ho výstava, návštěva ZOO, sportovní akce, zpívá, kreslí, maluje, hraje hry, zajímají ho knihy.

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě.

Budoucí školák ví, kde bydlí a kam chodí do školky, kam se obrátit o pomoc, dovede vyřídit vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, ví, jak se má chovat (doma, ve školce, na veřejnosti...), umí pojmenovat části těla, ví, kdo jsou členové rodiny, zná některé rostliny, stromy, zvířata, chová se bezpečně doma, ve školce, na ulici.

(Upraveno dle doporučení MŠMT - Desatero pro rodiče dětí předškolního věku)

Budme dětem nápomocni, ale nechejme průchod jejich samostatnosti.

Dítě se učí nejlépe příkladem ze svého nejbližšího okolí.

Jako odměna za podařené má obrovský význam *slovní pochvala, poděkování, povzbuzení.*

Například:

Povedlo se ti to.

Zkus to ještě.

Děkuji, pomohl(a) jsi mi.

To mám radost!

Nevadí, podaří se Ti to příště.

Zlepšil(a) ses.

Budu rád(a), když...